

ZAMONAVIY STANDARTLARDA YUQORI ENERGIYALI
JAROHLARNI KLINIK AHAMIYATI.

Raxmatov I.S.

Samarqand davlat tibbiyot universiteti

Annotasiya. Sanoati rivojlangan mamlakatlarda 35 yoshgacha bo'lgan odamlarning o'limi va nogironligining asosiy sababi yuqori energiyali jarohlardir. O'limning eng keng tarqalgan sabablari nevrologik shikastlanish va qon ketishdir. Jarohlarni klassik jarrohlik baholash aniqroq tasvirlash usullariga, xususan, og'ir jarohlarni davolashga yondashuvni sezilarli darajada o'zgartirgan kompyuter tomografiyasiga (KT) yo'l ochdi. Hozirgi vaqtda ko'pchilik jarohatlar jarrohliksiz davolanadi, bu esa kasallanish va o'limni sezilarli darajada kamaytiradi. Interventsion radiologiya to'ntoq travmadan keyin qon tomir jarohatlarini davolashda muhim usulga aylandi. Davolashning muvaffaqiyati aniq KT diagnostikasi va rentgenologning tajribasiga bog'liq bo'lib, ularni travmatologlar guruhining ajralmas qismiga aylantiradi.

Kalit so'zlar: baxtsiz hodisa, shikastlanish, og'ir shikastlanish, yuqori tezlikda shikastlanish, energiya talab qiladigan shikastlanish

Kirish. Og'ir shikastlanish hayot uchun xavfli bo'lgan va uzoq muddatli nogironlikka olib kelishi mumkin bo'lgan jarohat yoki jarohatlar birikmasi sifatida aniqlanadi. Har xil sharoitlar og'ir jarohlarga olib kelishi mumkin, ayniqsa tormozlash, to'satdan ta'sir qilish yoki avtohalokatda 65 km / soat dan yuqori tezlikda va mototsiklda 45 km / s dan yuqori tezlikda ezish natijasida yuqori energiyali jarohatlar. 3 metrdan oshiq balandlikdan qulash yoki og'ir narsalar orasiga ezish ham jiddiy shikastlanishga olib kelishi mumkin. Ushbu jarohatlar beqaror sharoitlarga, ayniqsa qon tomir jarohlarga olib kelishi mumkin, bu juda og'ir bo'lib, davolanish imkoniyatlari cheklangan. Shuning uchun erta va to'liq vizualizatsiya katta ahamiyatga ega.

So'nggi yillarda tasvirlash usullari, xususan, kompyuter tomografiyasining rivojlanishi tufayli og'ir jarohlarni tashxislash va davolashga yondashuvlar sezilarli darajada o'zgardi. Ilgari jarrohlik jarohatni baholashning asosiy yo'nalishi bo'lgan, ammo bugungi kunda ko'pchilik jarohatlar konservativ tarzda davolanadi, bu esa kasallanish va o'limni kamaytirishga olib keladi. Interventsion radiologiya alohida ahamiyatga ega bo'ldi,

chunki u qon tomir jarohatlarini jarrohlik aralashuvisiz samarali davolash imkonini beradi. Biroq, bu usullarning muvaffaqiyati yuqori malakali rentgenologlarni talab qiladigan yuqori sifatli KT diagnostikasiga bog'liq. Shunday qilib, rentgenologlar ko'p tarmoqli travma jamoasining ajralmas qismiga aylandilar, og'ir shikastlangan bemorlarning natijalariga sezilarli ta'sir ko'rsatdilar.

Maqolaning maqsadi - og'ir shikastlangan bemorlarni davolashda shoshilinch radiologiyaning joriy standartlari va klinik ahamiyatini tahlil qilish, shuningdek, kompyuter tomografiyasi va intervension radiologiyaning davolash natijalarini yaxshilashdagi rolini baholash.

Materiallar va usullar. Tadqiqot shoshilinch radiologiya va uning og'ir travma diagnostikasi va davolashdagi roli bo'yicha adabiyotlar va klinik ma'lumotlarni ko'rib chiqishga asoslangan. Sharh so'nggi o'n yil ichida etakchi ilmiy jurnallarda chop etilgan maqolalar va klinik tadqiqotlar, shuningdek, yirik travma markazlari ma'lumotlarini o'z ichiga oladi. Asosiy e'tibor travma diagnostikasi va davolashda turli tasvirlash usullari, jumladan, kompyuter tomografiyasi (KT) va intervension radiologiyaning samaradorligini baholashga qaratilgan.

Tadqiqotning asosiy jihatlaridan biri og'ir shikastlangan bemorlarda KT skanerlash uchun ko'rsatmalarni baholashdir. Kompyuter tomografiyasi uchun bemorlarni tanlash mezonlari, shuningdek, turli turdagi jarohatlar bo'lgan bemorlarda KT yordamida shikastlanishlarni aniqlash chastotasi ko'rib chiqildi. Tadqiqot shuningdek, turli muassasalarda qo'llaniladigan turli xil KT protokollarini tahlil qilishni va ularning jarohatlarni tashxislash va davolashga ta'sirini o'z ichiga oladi.

Tadqiqotning muhim elementi - to'mtoq travmadan keyin qon tomir jarohatlarini davolashda intervension radiologiyaning rolini tahlil qilish. Embolizatsiya kabi turli intervension radiologiya usullari va ularning qon ketishini to'xtatish va keyingi asoratlarni oldini olishda samaradorligi ko'rib chiqildi. Tadqiqot shuningdek, intervension davolashning muvaffaqiyatiga ta'sir qiluvchi omillarni, jumladan, rentgenologning tajribasi va maxsus jihozlarning mavjudligini hisobga oladi.

Tadqiqot natijalari bemorning omon qolishi, asoratlar darajasi va tiklanish vaqti kabi bir

nechta mezonlar asosida baholandi. Kompyuter tomografiyasi va intervension protseduralar uchun zarur bo'lgan vaqt va uning klinik natijalarga ta'siri ham baholandi.

Natijalar va muhokama. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, KT kabi zamonaviy tasvirlash usullaridan foydalanish og'ir jarohatlarning tashxisi va davolashini sezilarli darajada yaxshilaydi. KT jarohatlarning og'irligini aniq aniqlash va baholash imkonini beradi, bu esa optimal davolash strategiyasini tanlashni osonlashtiradi. Intervensio radiologiya qon tomir jarohatlarini davolashda, jarrohlikdan qochish va asoratlar xavfini kamaytirishda yuqori samaradorlikni ko'rsatdi. Shuni ta'kidlash kerakki, davolanishning muvaffaqiyati ko'p jihatdan rentgenologning tajribasiga va ishlatiladigan asbob-uskunalarining sifatiga bog'liq. Standart KT va intervensio radiologiya protokollarini amaliyotga joriy etish og'ir travma bilan og'irigan bemorlarning natijalarini sezilarli darajada yaxshilaydi.

Xulosa.

Favqulodda radiologiyaning zamonaviy standartlari va intervensio radiologiyani qo'llash og'ir jarohatlarni tashxislash va davolashda asosiy rol o'ynaydi. KT yordamida erta va to'g'ri tashxis qo'yish, shuningdek, intervensio usullar yordamida qon tomir jarohatlarini samarali davolash og'ir jarohatlar bilan og'irigan bemorlarda o'limni sezilarli darajada kamaytirishi va klinik natijalarni yaxshilashi mumkin.

Adabiyot

1. Турдуматов, Ж. А., & Усаров, М. Ш. (2023). РАННЯЯ ЛУЧЕВАЯ ДИАГНОСТИКА ХРОНИЧЕСКОЙ ОБСТРУКТИВНОЙ БОЛЕЗНИ ЛЕГКИХ У БОЛЬНЫХ С САХАРНЫМ ДИАБЕТОМ. *Boffin Academy*, 1(1), 153-155.
2. Жураев, К. Д., Негматов, И. С., & Тоштемиров, Э. М. (2023). Дисфункция Плаценты И Антенатальные Потери: Исследование И Практические Аспекты. *Central Asian Journal of Medical and Natural Science*, 4(6), 1522-1529.
3. Негматов, И. С., & Гиясова, Н. К. (2023). Степень дегенерации крестообразной связки и остеоартрозом коленного сустава. *Science and*

- Education, 4(5), 366-379.
4. Narzikulov, S. F., Shirov, B. F., & Negmatov, I. I. (2023). Comparative Evaluation of the Effectiveness of Ultrasound and X-Ray Imaging in the Diagnosis of Hip Dysplasia in Children Under 6 Months of Age. *Central Asian Journal of Medical and Natural Science*, 4(6), 1473-1480.
 5. Рахматов, И. С. (2024). РОЛЬ УЗИ ПРИ БОЛЕЗНИ ПЕРТЕСА. *Boffin Academy*, 2(3), 36-41.
 6. Рахматов, И. С. (2024). РОЛЬ РЕНТГЕНОГРАФИИ ПРИ ПЕРЕЛОМЕ КОПЧИКА. *Boffin Academy*, 2(3), 23-29.
 7. Рахматов, И. С. (2024). РОЛЬ РЕНТГЕНОГРАФИИ ПРИ УЗЛАХ ГЕБЕРДЕНА. *Boffin Academy*, 2(3), 30-35.
 8. Рахматов, И. С. (2024). РОЛЬ УЗИ ПРИ БОЛЕЗНИ ЛАЙМА. *Science and innovation*, 4(2), 183-186.
 9. Рахматов, И. С. (2024). РАННЯЯ ДИАГНОСТИКА АСЕПТИЧЕСКОГО НЕКРОЗА ГОЛОВКИ БЕДРЕННОЙ КОСТИ НА МРТ. *Science and innovation*, 4(2), 187-193.
 10. Негматов, И. С., & Гиясова, Н. К. (2023). Молекулярный состав хряща при остеоартрите коленного сустава. *Science and Education*, 4(5), 483-495.
 11. Жураев, И. Г., Негматов, И. С., & Юлдошев, Н. Н. (2023). Внутрисуставные инъекции гиалуроновой кислоты при остеоартрите коленного сустава в клинической практике. *Uzbek journal of case reports*, 3(4), 34-39.
 12. Рахматов, И. С., & Собирова, Н. И. (2024). ПЕРЕЛОМЫ КОСТЕЙ ГРУДОПОЯСНИЧНОГО ОТДЕЛА ПОЗВОНОЧНИКА С НЕВРОЛОГИЧЕСКИМИ НАРУШЕНИЯМИ. *Boffin Academy*, 2(2), 121-130.
 13. Негматов, И. С. (2024). ОСТРЫЕ И ХРОНИЧЕСКИЕ ПЕРЕЛОМЫ ДИАФИЗА ПЛЕЧЕВОЙ КОСТИ У ВЗРОСЛЫХ: ТАКТИКА ЛЕЧЕНИЯ И ОСЛОЖНЕНИЯ. *Journal the Coryphaeus of Science*, 6(2), 115-128.
 14. Негматов, И. С. (2024). ОСТРЫЙ ТРАВМАТИЧЕСКИЙ ВЫВИХ НАДКОЛЕННИКА: ПАТОГЕНЕЗ, ДИАГНОСТИКА И ТАКТИКА

ЛЕЧЕНИЯ. Journal the Coryphaeus of Science, 6(2), 129-142.

15. Негматов, И. С. (2024). ПЛОСКОСТОПИЕ У ВЗРОСЛЫХ: ДИАГНОСТИКА, ПАТОГЕНЕЗ И СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К ЛЕЧЕНИЮ. Journal the Coryphaeus of Science, 6(2), 143-156.

JTCOS.RU